

ÖRGÜTSEL ADALET

-BURAK YILDIRIM

-CHEÏCK AHMAD TIDIANE SOW

ADALET

- Köken olarak Arapça “Adl” sözcüğünden dilimize geçmiş bulunan adalet kavramı, hak, hukuk ve haklılıkla ilgili, iç içe kenetlenmiş bir kavramdır.
- Türk Dil Kurumu’nda adalet, yasalarla sahip olunan hakların herkes tarafından kullanılmasının sağlanması olarak açıklanmaktadır.
- Platon adaleti toplum düzeninin sağlanmasında bir erdem, bir araç olarak görmüş ve mutlak eşitliği benimsemiştir.
- Ona göre adalet ‘herkesin kendi üzerine düşeni yapması ve kendi payına sahip olmasıdır.

Örgütsel Adalet

- Örgütsel adalet; çalışanların görev dağılımı, mesaiye uyma, yetki verilmesi, ücret düzeyi, ödül dağıtımı, sosyal ve ekonomik anlamda adil bir çalışma ortamı ve etkileşimi gibi değişkenlere yönelik, yönetsel kararları değerlendirme süreci ve örgüt içerisinde alınan kararların nasıl alındığı ya da alınan bu kararların çalışanlara nasıl söylendiğinin, çalışanlar tarafından algılanma biçimi olarak tanımlanabilir
- Bu kavram, J. S. Adams'ın "Eşitlik Teorisinin" bir uzantısıdır. Çünkü Adams örgüt çalışanları arasındaki eşitliğin önemini vurgusunu yapmaktadır.

Örgütlerdeki Adaletsizlikler

- Seçim ve yerleştirmede adaletsizlik
- Ücret ve maaş yönetiminde adaletsizlik
- İlerleme ve terfi sisteminde adaletsizlik
- Ek ödemelerde ve sosyal yardımlarda adaletsizlik
- Dolaylık ödemeler ve hizmetlerde adaletsizlik
- Tatil ve izin kullanımında adaletsizlik

Örgütlerde Adaletsizliğin Sonuçları

- Saldırgan davranışlar
- Pasif davranışlar
- Açık saldırgan davranışlar

Örgütsel Adalet Nasıl Sağlanır?

- Eşitlik Her Zaman Eşit Değildir İlkesini Benimsemek,
- Terfi ve Görev Dağılımında Performansa Dayalı Liyakat Sistemini Benimsemek,
- İşleyiş İle İlgili Politikalarda Adil Olmak,
- Çalışma Şartlarının İyileştirilmesi,
- Çalışanlarla Etkileşim = Açıklık + Katılım + Paylaşım

Örgütsel Adaletin Boyutları

- Örgütsel adaletin alt boyutları konusunda araştırmacılar ortak bir görüşe sahip değildirler. Fakat genellikle araştırmalarda üç boyut üzerinde durulmuştur.
- Bunlar; dağıtımsal adalet, işlemsel adalet ve etkileşimsel adalettir.

1.Dağıtımsal (Bölüşümsel) Adalet

- Dağıtımsal adalet, eşitlik teorisi içinde yer alır. Bu teorinin özü eşit çabanın eşit sonuç getirmesi gerekliliğidir. Dağıtımsal adaleti uygulayan örgütler, performansa dayalı olarak eşit bir şekilde ödül ve cezaları dağıtırlar.
- Bireyler elde ettikleri sonuçları (gelir, prim, terfi, sosyal haklar gibi) adaletli veya adaletsiz olarak algılayabilir.

2.İşlemsel Adalet

- İşlemsel adalet, örgüt içinde alınan dağıtım kararlarının alınma yöntemlerinin, iş görenler tarafından adil olarak algılanmasını ifade eder. İş görenlerin işlemsel adaletiyle ilgili olumsuz algılamalar yöneticilere ve örgüte olan bağlılıkları azaltmakta ve performansın düşmesine sebep olmaktadır.
- Eğer iş görenler kararların adilliğine inanırlarsa da yönetime daha fazla güven duyar ve memnuniyetleri artar.

3.Etkileşim Adaleti

- Etkileşimsel adalet çalışanların örgüte ve yöneticilerine karşı olan tutumlarını belirlemektedir. Çalışanlar yönetimin kendisine saygı göstermediğinde, kararlar konusunda danışılmadığında ve yeterli açıklamalar yapılmadığında kendilerini kötü hissederler.
- Çalışanların tutumları değişir ve performansları düşer. Örgüte karşı aidiyet duygusu zayıflamaya başlar. Bu durum sonucunda çalışanlar örgütsel şartların daha iyi olduğu başka örgüte gitmek isteyeceklerdir.

Örgütsel Adaletin Çalışanlar Üzerindeki Etkileri

- Adil Davranışlar İş Tatminini Beraberinde Getirir.
- Çalışanların Performansını Artırır.
- Yönetimdeki Karmaşıklığı Azaltır.
- beklenmedik Sonuçları Engeller.
- Çalışanların İşletmeyle Bütünleşmesini Sağlar.

Örgütsel Adalet Konusunda Neler Yapılmalıdır

- Çalışanlarla İletişimde Adil Olduklarını Hissettirmek
- Adalet Algısını Güçlendirmek İçin Hataları Telafi Etmek
- Gösterdikleri Gayretten Dolayı Çalışanları Takdir Etmek
 - Çalışanlara Sözlü Bir Şekilde ve İlk Elden Teşekkür Etmek
 - Çalışanın Başarısını Kurum İçinde Duyurmak
 - Çalışanı Başarısından Dolayı Terfi Ettirmek
 - Çalışanlara Yiyecek İçecek Gibi Çeşitli İkramlarda Bulunmak
 - Çalışanı Tanımak ve Ona İsmiyle Hitap Etmek
 - Çalışanların Başarılarını Gösteren Panolar Oluşturmak

Örgütsel Adalet ile İş Doyumu İlişkisi:

Ampirik Bir Çalışma

- Örgütlerdeki ortak ve iş birliğine dayanan hareketlerin temel esaslarından birisi olan örgütsel adalet, endüstri ve örgüt psikolojisi, insan kaynakları yönetimi ve örgütsel davranış alanlarında incelenmekte olan bir konudur.
- İş doyumu ise örgütsel araştırmalarda en çok incelenen konulardan biri olması yanında adalet algıları ile ilişkili bir kavramdır.
- Bu araştırmanın amacı **örgütsel adalet algısı ve iş doyumu ilişkisini** incelemektir. Araştırma Türkiye’de otomotiv sektöründe faaliyet gösteren bir işletmede, 310 iş görenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulgularına göre, örgütsel adalet algısı, iş doyumunu belirleyen etmenlerden biri olarak ortaya konmaktadır.
- Boyutlar açısından bakıldığında ise, dağıtım adaleti ve kişilerarası adalet algısının iş doyumu üzerinde etkili olmasına karşın, işlemsel ve bilgisel adalet algıları açısından herhangi bir etkinin olmadığı tespit edilmiştir.

Yelboğa, Atilla. "Örgütsel adalet ile iş doyumu ilişkisi: Ampirik bir çalışma."
Ege akademik bakış 12.2 (2012): 171-182.

FBI:ABD şirketlerinde uzaktan çalışan binlerce bilişimci Kuzey Kore silah programını finanse etti

- *ABD Federal Soruşturma Bürosu (FBI) ve Adalet Bakanlığı, ABD'li şirketlerin sözleşmeli binlerce bilgi teknolojisi çalışanının, yıllardır balistik füze programını finanse etmek için Kuzey Kore'ye para gönderdiğini açıkladı.*
- Serbest çalışan bilişim teknolojileri elemanı istihdam eden herhangi bir şirketin "büyük olasılıkla" söz konusu kişilerden birini işe aldığını aktaran yetkililer, uzaktan çalışan istihdam eden şirketleri işe alım sürecinde ek önlemler almaları konusunda uyardı.
- Konuyla ilgili açılan soruşturma kapsamındaki mahkeme belgelerinde, Kuzey Kore hükümetinin binlerce vasıflı bilişim çalışanını, **"ABD ve diğer ülkelerdeki işletmeleri kandırarak uzaktan serbest çalışan olarak işe alınmalarını sağlamak amacıyla öncelikle Çin ve Rusya'ya yaşamaları için gönderdiği"** iddia ediliyor.

ABD, sığınmacıları işe almada ayrımcılık iddiasıyla SpaceX'e dava açtı

- -ABD Adalet Bakanlığı, roket şirketinde mülteci ve sığınmacıları işe almayı reddettiği için Elon Musk'un SpaceX şirketine dava açtı.
- SpaceX'in ABD göçmenlik yasalarını ihlal ederek 2018 ve 2022 yılları arasında iş başvurusunda bulunanlara karşı rutin olarak ayrımcılık yaptığını söyledi.
- **Bakanlık, yaptığı açıklamada, "Bu yasalar uyarınca, SpaceX gibi şirketler, ABD vatandaşlarını ve yasal olarak daimi oturma iznine sahip kişileri işe aldıkları pozisyonlar için sığınmacıları ve mültecileri de işe alabilirler" dedi.**

İşletmeden bir örnek

- Bir zamanlar ***** A.Ş. adlı bir şirket, sanayi merkezlerinden faaliyet göstermekteydi.
- Şirket, otomotiv sektöründe öncü bir konumda olup, özellikle araç parçaları üretimi konusunda uzmandı. Ancak, zamanla patronlar ve işçiler arasındaki ilişkilerde sorunlar ortaya çıktı.
- Patronlar, işçilerin haklarını göz ardı eden bir tavır sergilemeye başladılar.
- İşçi sendikaları, bu duruma karşı çıktı ve işçilerin haklarını savunmak için birçok kez şirket yönetimiyle görüşme talep etti.
- Yeni yönetim, işçilerin haklarını gözetecek politikaları hayata geçirerek, işbirliği ve adil bir çalışma ortamı oluşturmayı hedefledi.

KAYNAKÇA

- 1.SAYFA: <https://www.ajindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423876828.pdf>
- 2.SAYFA: <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/fbi-abd-sirketlerinde-uzaktan-calisan-binlerce-bilisimci-kuzey-kore-silah-programini-finance-etti/3026418>
- 3.SAYFA: <https://www.ntv.com.tr/teknoloji/abd-siginmacilari-ise-almada-ayrimcilik-iddiasiyla-spacexe-dava-acti,Ln8jSBXEnUuSvQsvzdWDjw>